
Instruktionsbok för kämpande hyresgäster

Hur du löser problem
tillsammans med grannarna



Innehållsförteckning

| | |
|---|----|
| Del 1. Hur sätter man igång lokal bostadskamp? | 2 |
| 1. Bygg en grupp | 2 |
| 2. Ta reda på vilka problem som finns | 3 |
| 3. Läs texter om problemen på internet | 4 |
| 4. Gör en lapp som uppmanar till kontakt | 5 |
| 5. Sätt upp lappar i portarna | 7 |
| 6. Ha koll på kommunikationerna | 8 |
| 7. Försök träffa dem som tar kontakt | 9 |
| 8. Samla gruppen | 10 |
| 9. Se till att anordna sociala aktiviteter | 11 |
| Del 2. Vad är viktigt för att gruppen ska fungera länge? | 12 |
| 1. Hur gör man bra möten? | 12 |
| 2. Få gruppen att hålla ihop, växa och bli starkare | 17 |
| De organisationer som skrivit handboken | 26 |

Del 1. Hur sätter man igång lokal bostadskamp?

Syftet med denna handbok är att ge praktiska tips om hur du kan sätta igång och organisera dig lokalt och hur ni upprätthåller engagemanget över tid.

1. Bygg en grupp

För att kunna påverka så måste man växa och gå från en person till flera. Ett kortsiktigt mål blir därför nästan alltid i början att bygga en grupp som kan börja arbeta tillsammans för att lösa de lokala problem som finns.



2. Ta reda på vilka problem som finns

Lägg mycket tid på att prata med grannar: “Har du också kallt i lägenheten?”. “Fick du också en stor hyreshöjning förra månaden?”. Planera för att vara ute och prata med grannar. Knacka dörr. När du gör det ska du vara förberedd: vad är ditt huvudargument, hur ska du bemöta kritiken, varför ska du bli lyssnad på, vad kan ni vinna genom att gå samman? Hitta dem av er som gillar att prata med grannar och gå två och två, det blir oftast roligare.



3. Läs texter om problemen på internet

Om du ofta läser texter om problemen blir det lätt att prata med grannarna. Har du inte läst något alls så blir det svårt att hålla samtal om problemen. Googla t.ex. orden: *Victoriahem*, *betala för vatten* eller *Svenska bostäder*, *renovering*, *Oslogatan* eller *hyreshöjning Gävle*. Kolla upp vilka andra grupper som gör liknande saker och låt dig inspireras av deras framgångar. Du är definitivt inte själv och det är känslan du vill förmedla till andra.



4. Gör en lapp som uppmanar till kontakt

Skriv stort och enkelt så att man förstår direkt vad det handlar om. Skriv en stor rubrik som väcker intresse. “Stoppa chockhöjningen av hyran”, “Nej till att betala för vatten!”. Sätt ett telefonnummer så att det blir lätt att ta kontakt. Alla använder inte mejl. Skriv lappar för hand om du inte vill använda en dator.



Så här såg den första lappen ut som delades ut till lägenheter i Husby 2020. Många lappar delades ut och cirka 15 personer ringde. Från dessa 15 blev fem aktiva medlemmar som hjälpte till att rekrytera ännu fler. Om man vill trycka små A5-lappar kan man trycka på Vistaprint och de levererar snabbt (<https://www.vistaprint.se/>). Man laddar upp en bild på deras hemsida och sedan kommer ett paket med flygblad inom några dagar.

BORT MED ALLA SLUMVÄRDAR! KOMMUNALISERA HEMBLA!

Hembla är en Sveriges värsta hyresvärdar. De vill inte renovera sina hus ordentligt utan bara chockhöja hyrorna och spara på allting.

I Hammarkullen i Göteborg så var det, för några år sedan, mycket protester mot slumvärden Grafmonds och till slut så beslutade politikerna att köpa in nästan 1000 lägenheter av deras lägenheter till det kommunalt ägda bostadsbolaget.

Det är dags att vi visar politikerna att vi inte accepterar det finns slumvärdar som Hembla och kräver att kommunen (Svenska bostäder) köper tillbaka alla Hemblas lägenheter i Husby.

Kom med i arbetet! Kontakta Ort till Ort!

RING 0762-789783

orttillort@riseup.net
facebook.com/OrtTillOrt/



5. Sätt upp lappar i portarna

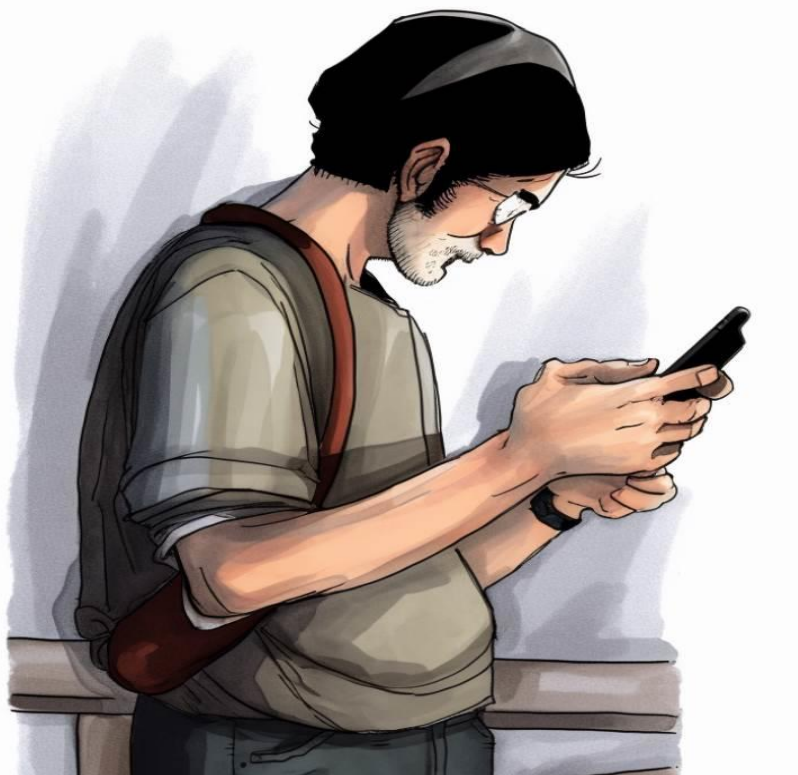
Det är bra att sätta upp lappar på eftermiddagen på fredagar så att de får hänga hela helgen utan att hyresvärdens personal tar ner dem. Använd frystejp annars kanske lapparna ramlar ner snabbt. Det är viktigt att sätta på glaset i porten och inte på väggen där hyresvärderna brukar hänga lappar. Risker är annars att ingen ser lapparna.

P.S. Den som är modig kan börja med att knacka dörr direkt.



6. Ha koll på kommunikationerna

Har man inte koll på olika sätt att kommunicera så kan det bli svårt att få ihop en grupp. Har man en telefon som man inte svarar i direkt eller mejl som aldrig besvaras, är risken stor att man misslyckas. De som kontakter er gör det ofta bara en gång och svarar ingen då så missar man ofta chansen. Det är viktigt att spara alla nya nummer i telefonen som kontakter direkt (t.ex. "240411 Anders Andersson problem med värmen") och organisera sina mejlkontakter på liknande sätt. Du kan kolla upp namnet på den som ringt genom att låtsas swisha en krona till numret.



7. Försök träffa dem som tar kontakt

Försök att boka träffar med dem som ringer eller kontaktar dig. Man bygger inte en grupp som kan arbeta tillsammans genom att kalla till ett stort möte. Varje ny person måste känna sig sedd och lyssnad på. För att göra detta så måste man träffa kontakterna en och en.



8. Samla gruppen

Bjud in några kontakter till en första träff. Tänk på att personerna ska kunna fungera tillsammans. Om du själv har svårt att hantera en person så har nog andra också det. Kolla vilka tider kontakterna kan träffas på och välj en tid som passar de flesta. Skicka ut ett SMS och påminn om mötet dagen innan. Kom överens om regler som gäller vid konflikter. Ha som regler under mötet att ingen ska gå därifrån osnackad. Dela upp er i mindre grupper om ni är många så alla kommer till tals. Se till att det finns fika. Se till att tolka eller att prata lättillgängligt för dem som har svårt med svenskan. Skriv några punkter som ni ska diskutera i SMS:et eller mejlet inför mötet, t.ex:

“DAGORDNING

1. Vem kan vara sekreterare och anteckna besluten?
2. Presentationsrunda
3. Hur kommunicerar vi, Whatsapp, SMS, mejl? Upprätta kontaktlista.
4. Vilka problem är viktigast och vilka mål ska gruppen ha?
5. Vilka möjligheter finns och vilka strategier ska gruppen ha?
6. Vilka ska engageras? Vem kan vi samarbeta med?
7. Aktiviteter och tider.
8. Nästa möte”

9. Se till att anordna sociala aktiviteter

En välfungerande grupp är en sådan där folk känner varandra och har goda relationer. Bjud in till träffar bortom de formella mötena och ha roligt tillsammans. Sommaren bjuder på gott väder och mer kampvilja än någon annan del av året- använd den till att anordna sociala aktiviteter. Räkna inte med lika stort engagemang under vintermånaderna.

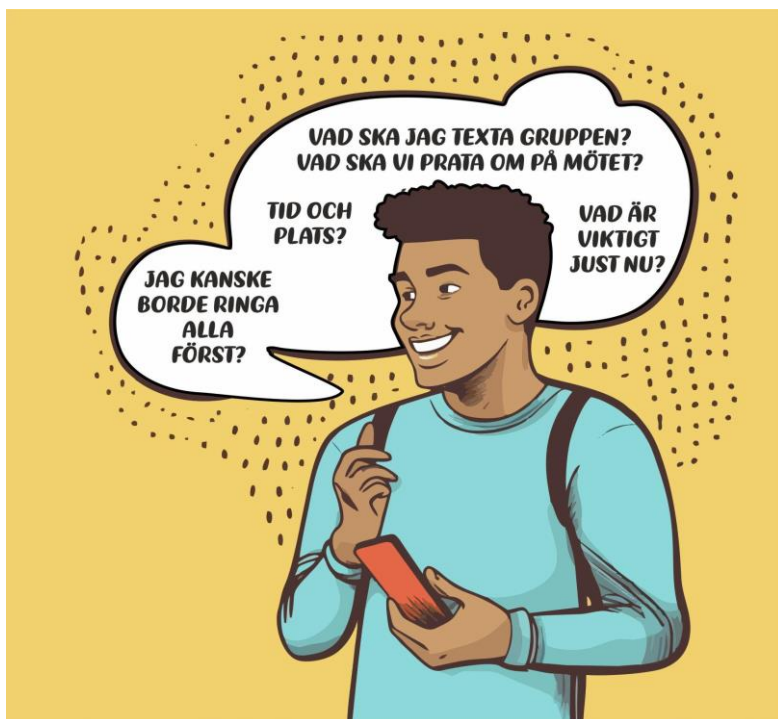


**Bra nu har du samlat en grupp!
Nu är det bara att hålla igång kampen och
kämpa för att lösa problemen!**

Del 2. Vad är viktigt för att gruppen ska fungera länge?

Vem är du som läser detta? Antagligen är du en person som vill förbättra något i ditt bostadsområde. Den som sätter igång något får automatiskt en ledande roll vare sig man vill eller inte. Vad ska man tänka på? Led genom exempel, utgå från att andra kommer att göra som du själv gör.

1. Hur gör man bra möten?



Vad händer om man inte förbereder mötena?

Om man inte förbereder möten så kommer det inte så många och det blir ofta rörigt och gruppen får svårt att jobba. Hur kan man undvika detta?

- Fråga alla vilka tider de kan och skicka ett SMS med en tid och plats för mötet.
- Försök att ha mötena samma dag och samma tid.
- Sätt en starttid och en sluttid för mötet annars kan mötet bli för långt.
- Prata med alla i gruppen om vilka frågor som är viktiga och skicka punkter att prata om via SMS till alla några dagar innan mötet.
- Påminn alla om mötet dagen innan via SMS eller samtal.
- Prata extra med de som är nya och förklara allt.
- Skicka material i god tid så alla kan förbereda sig.





Alla måste höras

De flesta vill prata på möten. De som inte får prata tröttnar ofta på organisationen. Se till att alla får prata och att allas åsikter kommer fram. Det finns olika sätt att organisera mötet. Här är några exempel:

- Prata med alla innan och efter mötena så att man kan ta hänsyn till alla åsikter även om en person inte vågar prata på mötena.
- Talarrundor. Låt alla säga något om en viss fråga en i taget.
- Låt alla räkna upp handen och låt folk tala i turordning.
- Dela in alla i små grupper och låt en från gruppen presentera svar på frågor.
- Se till att ha en fri stund innan mötet så att alla kan prata fritt.
- Börja mötet med att ha en öppen punkt där vad som helst kan tas upp.
- Ha barnpassning så att alla kan komma och vara delaktiga på mötet.

Alla måste känna sig behövda

En person i en grupp måste känna sig behövd. Annars kommer personen snabbt att sluta. Det finns olika sätt att få en person att känna sig behövd.

- Diskutera vilka ansvarsområden som gruppen behöver. Fråga gruppmedlemmarna vilket ansvar de vill ha. Försök att fördela ansvar till alla.
- Gå igenom med personen vad ansvaret kan innebära och ta sedan upp det på mötet och låt alla ha en åsikt om det.
- Alla måste få något att göra som passar dem. Fråga personen vad den gillar och inte gillar att göra. Föreslå sedan olika alternativ och låt personen välja.
- Undvik att ge stora uppgifter till en ny person. Låt en person få en liten sak att göra och sedan större saker om det går bra.
- Se till att alla får ett tydligt ansvar när man gör aktiviteter.





Skriv alltid upp besluten

Det som man skriver upp på mötena är gruppens “minne”. En grupp kan precis som en människa inte fungera utan ett minne. Några saker är viktiga att tänka på.

- Välj en person som skriver ner viktig information och besluten. Den som leder mötet hinner inte skriva.
- Skriv tydligt i punkter så att man lätt förstår vad som är beslut och att kan kolla vad som gjorts på nästa möte.
- Det man skrivit upp bör skickas till alla. Man kan skriva direkt i en WhatsApp-grupp eller i ett grupp-SMS så att det kommer till alla direkt.

2. Få gruppen att hålla ihop, växa och bli starkare

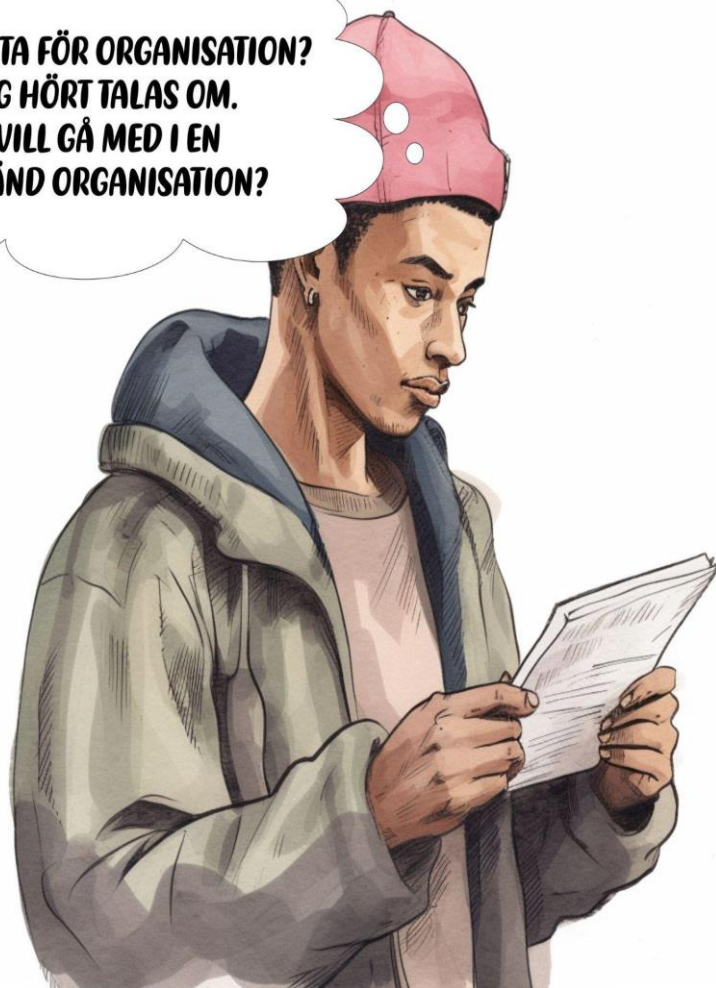


Ha kläder som man kan växa i

De flesta föreningar i Sverige består av en aktiv styrelse och passiva medlemmar. Om gruppen aktiva är liten, så kan man inte förändra så mycket. Här är några tips för att utveckla organisationen.

- Prata om att 1-2 styrelsemedlemmar kan bilda arbetsgrupper med andra medlemmar så att det finns flera aktiva gemenskaper utöver styrelsen.
- Tänk ut hur ni vill att organisationen ska växa. Vilka "tomma stolar" finns det som ska fyllas?

**VAD ÄR DETTA FÖR ORGANISATION?
ALDRIG HÖRT TALAS OM.
VEM VILL GÅ MED I EN
HELT OKÄND ORGANISATION?**



Syns man inte, finns man inte

Det gäller alla i staden man bor i och även ens egna medlemmar som kommer att glömma bort organisationen om man inte berättar vad man vill och vad man gör.

Här är några saker att tänka på:

- Skriv på lätt svenska om det behövs och översätt till olika språk.
- Använd gärna bilder.
- Sprid information på olika sätt och tänk på vilka medier som fungerar för de ni vill nå. Många äldre använder Facebook och fler yngre använder Instagram t.ex.
- Lappar på portdörrar är bra men om man hänger en lapp där hyresvärden brukar hänga lappar så kanske få läser.
- Försök att samla in mejladresser eller telefonnummer till alla intresserade.
- Se till att ha olika sorts material med organisationens logga och budskap på. T.ex. banderoller, flaggor, affischer, t-shirts, klibbor, mm.
- Skapa grupper i t.ex. WhatsApp där ni lätt kan nå varandra (ett hett tips är att skapa en community där bara admin kan dela information och se vilka som är medlemmar).
- Se till att nya medlemmar får viktig information genom t.ex. samtal eller texter.
- Prioritera medier som når flest. T.ex. en post på hemsidan kanske når 40 personer medan en video på Tiktok lätt kan nå tusentals.

Se konflikter som ett sätt att utvecklas

I en grupp som växer uppstår alltid konflikter. Om gruppen är liten med samma personer så kan gruppen klara sig länge utan större konflikter. När gruppen växer och det kommer många nya personer så blir det också nya konflikter som måste hanteras.

Konflikter måste komma och om man hanterar dem rätt så blir de ett sätt att utveckla gruppen. Var inte feg, ta upp saker tidigt innan det blivit ett stort problem. Här är några saker som man kan tänka på.

- Fundera över orsaken till konflikten. Varför finns konflikten?
- Hur kan konflikten lösas?
- Vilka regler kan ni ha för att konflikten inte ska uppstå igen.



Baserat på våra erfarenheter så är det ofta enskilda personer som inte mår bra som skapar konflikter. Om det är flera olika personer som klagar på en persons beteende så är det ofta ett problem som måste hanteras. Typiskt beteende som inte fungerar i organisationen är allmänt respektlöst och argt beteende, dålig inställning till kvinnor, rasism osv.

Ibland måste en person stängas av. Det är bra att bestämma i förväg hur en sådan situation ska hanteras. Vem ska ta samtalet? Vad innebär en avstängning eller uteslutning?

Att bara ha möten och sprida info räcker inte

För att gruppen ska bli stark så måste personerna i gruppen känna varandra. För att folk ska vilja lägga mycket tid på gruppen så måste de känna sig sedda och att gruppen respekterar och lyssnar på dem. För detta så behövs sociala aktiviteter som t.ex. middagar, grillningar, fester osv.



Några saker att tänka på:

- Se till att ha personer som har i uppgift att bara prata med nya som kommer.
- Kan alla nya få en kontaktperson?
- Planera in regelbundna sociala aktiviteter.
- Tänk på att många inte gillar när det dricks alkohol.
- Prata i gruppen om att alla kan försöka sätta sig bredvid nya personer istället för de man känner redan.
- Försök att lära känna personer som inte är lika dig själv.
- Gör en detaljerad planering för sociala aktiviteter med tider, ansvar och material annars läggs många uppgifter ofta på en enda person.

En gemensam bild och gemensamma mål

Det är bra om gruppen ofta diskuterar de förväntningar som medlemmarna har. Att hantera besvikelse eller alltför höga förväntningar tidigt är bra och motverkar att personer lämnar gruppen.



Några saker att tänka på:

- Vilka mål ska gruppen ha? Gör undersökningar bland hyresgästerna för att ta reda på vad de tycker är viktigast. Om man ställer upp “fel” krav så kan stödet från hyresgästerna utebli.
- Att sätta upp små delmål, mål och tidsplaner är nödvändigt för att alla ska dra åt samma håll.
- Utvärdera aktiviteter och perioder som gått så att gruppen får en gemensam bild och lär sig kollektivt av de gemensamma erfarenheterna.

- Skriv ner utvärderingar och ta fram dem igen. Var noga med att lära av misstagen.
- En grupp behöver framgångar. Fira när ni lyckas med ett delmål.
- Tänk på att engagemanget förändras över tid, arbetslöshet, sommar, vinter, helger och högtider påverkar.
- Händelser som får gruppen att synas i media kan locka folk som sedan snabbt försvinner om gruppen inte hinner med att fånga upp dem.
- Var tydlig med vem fienden är. Det stärker sammanhållningen. En lagom dos av ilska kan vara drivande för enskilda och för gruppen.



Samarbeta med dem står bakom era krav

Att samarbeta med andra betyder ofta att man har gemensamma demonstrationer eller möten. Många gånger gäller det specifika krav eller en kampanj t.ex. för att stoppa hyreshöjningar.

Värdet av ett samarbete kan t.ex. vara:

- Att det blir lättare att få igenom kraven eftersom man är fler som trycker på.
- Att man lär av varandra och organisationerna utvecklas.
- Att vissa resurser kan delas.

Vilka ska man samarbeta med? Det enkla svaret är att man ska samarbeta med de som stödjer de krav man har. Det finns ingen anledning att bestämma sig på förhand.

När det gäller Hyresgästföreningen på högre nivå så vill de oftast inte vara med på några protester eller liknande men på lokal nivå kan det se helt olika ut. Vissa lokala hyresgästföreningar står mycket nära "sin" hyresvärd och vill absolut inte "reta" hyresvärdarna med olika protester osv. Andra hyresgästföreningar är vana att vara i konflikt och vill gärna vara med när det händer något.

Ska man vara rädd för att bränna broar? Ibland måste man kritisera Hyresgästföreningen t.ex. när de ingår dåliga avtal. Det betyder inte att alla delar av Hyresgästföreningen automatiskt blir arga och fientliga. Många personer som är aktiva i Hyresgästföreningen på lokal nivå förstår behovet av att kritisera dem. Tvärtom visar det sig att kritiken gör att folk ändå vill samarbeta. Det händer till och med att cheferna i Hyresgästföreningen vill diskutera för att lugna ner kritiken.

Gruppen behöver pengar

Aktiviteter och informationsspridning kräver oftast pengar. Antingen har gruppen egna pengar eller så måste enskilda hela tiden lägga ut pengar. Att enskilda hela tiden lägger ut pengar är inte hållbart i längden. Slutsatsen blir att gruppen måste ha gemensamma pengar.

Man biter inte den hand som föder en. Om man tar emot pengar från hyresvärden, staten, kommunen osv. så förstör man organisationen. Det går inte att vara en vass kritiker och pressa de som man får pengar ifrån.

Hur ska man få pengar? En låg medlemsavgift är bra för att det är lätt att få medlemmar men samtidigt blir gruppen svag när kassan alltid är tom.

Några saker man kan tänka på:

- Kan man ordna aktiviteter som knytkalas för att spara pengar?
- Ska man skaffa ett organisationsnummer och ett konto i en bank?
- Ska man använda en enskild medlems privata konto? Enligt Skatteverket går det bra om man inte blandar pengarna med privata.
- Ska gruppen kombinera en låg medlemsavgift med att försöka få månadsgivare? På internetbanken kan man ställa in att överföra en liten summa varje månad (autogiro behövs inte).
- Kan gruppen sälja t.ex. mat för att få in pengar?
- Kan gruppen betala en person lite för att sköta administration? Att t.ex. hålla reda på och kontakta nya medlemmar osv. tar tid och det behövs att någon tar det seriöst.
- Ha en swishskylt och en insamlingsbössa på alla aktiviteter.
- Skapa egna t-shirts, tygkassar, klibbor och sälj dem.

De organisationer som skrivit handboken

Ort till Ort, Husby otohusby@gmail.com

Ort till Ort, Gävle otogavle@gmail.com

Allt åt Alla, Stockholm stockholm@alltatalla.se

Allt åt Alla, Göteborg goteborg@alltatalla.se

och en förening ur Hyresgästföreningen Stockholm

Anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



Du håller i en instruktionsbok för kämpande hyresgäster.

Hyresvärdarna far fram som en ångvält och äter allt större del av våra inkomster. Nu är det dags att vi utvecklar motståndet i våra bostadsområden. Boken är späckad med praktiska tips för hur man kommer igång och utvecklar motståndet.

Boken är framtagen av flera kämpande organisationer i Stockholm, Gävle och Göteborg under våren 2024.

